

GRØN HANDLEPLAN 2024-2027

MILJØPUNKT

AMAGER

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord	3
Det lokale miljøarbejde	4
Forbrug og udledning	6
Doughnut-modellen	6
Fra Verdensmål til hverdagsmål	8
Proces for Grøn Handleplan 2024-2027	9
Blå og grøn bynatur	12
Grønne handlefællesskaber	14
Ren luft	16
Cirkulært hverdagsliv	18
Spirekassen	20

Affaldsindsamling i GreenKayak ved Amager Strand
Foto: Søren Weile

*Sammen om skraldet på Amager
Foto: Søren Weile*

FORORD

Denne grønne handleplan for 2024-2027 beskriver hvordan Miljøpunkt Amager vil arbejde på at skabe konkrete løsninger i hverdagen med henblik på at fremme bæredygtig udvikling. Løsninger, der gør det muligt for alle på Amager at bidrage positivt til at imødegå klima- og miljøudfordringer på både lokalt og globalt plan. I miljøpunktet tror vi ikke på løftede pegefingre. Vi tror i stedet på, at alle gerne vil bidrage til at løse udfordringerne, og især hvis vi hjælper hinanden med den grønne omstilling.

God læselyst!

DET LOKALE MILJØARBEJDE

Hvem er Miljøpunkt Amager?

Miljøpunkt Amager er et lokalt miljøcenter som har til opgave at fremme miljøhensyn og bæredygtig udvikling på lokalt plan. Vi hjælper Amagerkanerne til at få en grønnere ø. Miljøpunktet er en selvejende fond med egen bestyrelse. Hovedparten af vores driftsmidler kommer fra Amager Øst Lokaludvalg og Amager Vest Lokaludvalg. Miljøpunkt Amager dækker de områder på Amager, som hører under Københavns Kommune.

Miljøpunkt Amagers vision

Miljøpunkt Amagers vision er at alle finder glæde ved at bidrage til en bæredygtig udvikling.

Miljøpunkt Amagers opgave

Det er Miljøpunkt Amagers opgave at motivere borgere, institutioner, foreninger og virksomheder på Amager til at deltage aktivt i en bæredygtig udvikling, samt bidrage til at de bliver opmærksomme på deres miljøpåvirkninger, ser dem i en større sammenhæng og får redskaber til at påvirke dem i en positiv retning.

Miljøpunkt Amagers udgangspunkt er lokalt med øje for regionale, nationale og globale sammenhænge. Der arbejdes ud fra miljømæssig bæredygtighed, men miljøpunktet har et helhedssyn på bæredygtighed, som også omfatter økonomiske og sociale elementer.

Miljøpunkt Amager skal synliggøre og forstærke handlemulighederne og bidrage til at identificere og overvinde barrierer for en bæredygtig udvikling.

København picnic i Ørestad
Illustration: Jacob Rask

Fælledens Dag
Foto: Miljøpunkt Amager

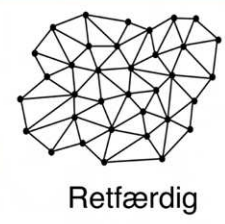
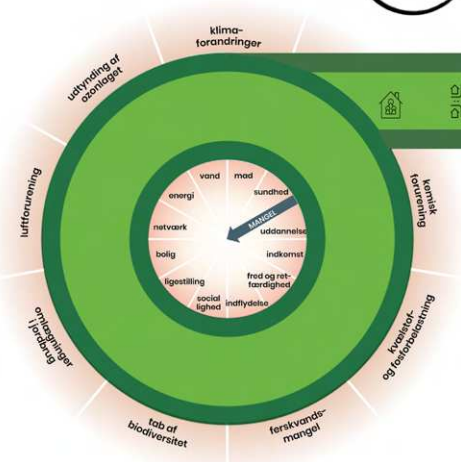
Handlemulighederne styrkes blandt andet gennem lokal dialog, opbygning af netværk og formidling af relevant viden og andre kompetencer.

Formidling

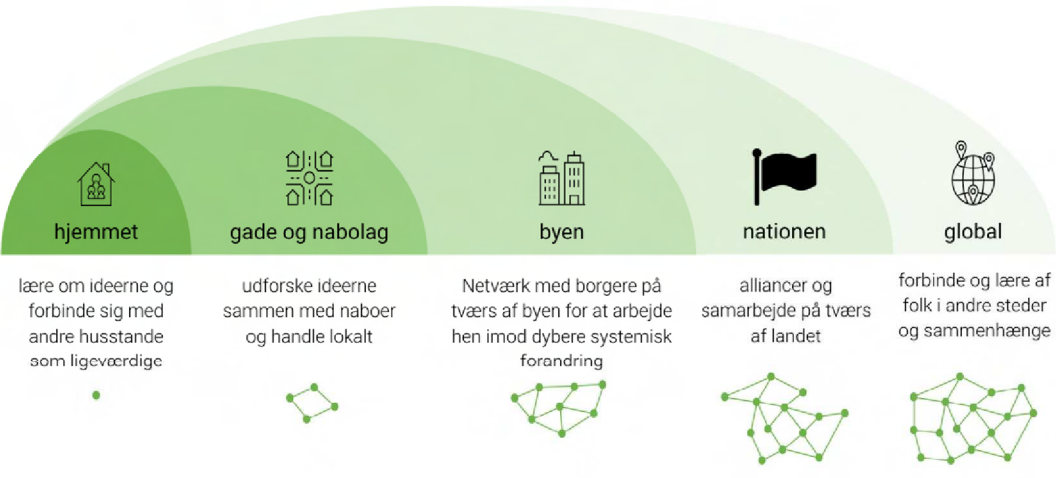
I vores daglige arbejde benytter vi os af forskellige kommunikationskanaler: Vores hjemmeside, nyhedsbrev, sociale medier, de lokale aviser, netværk på Amager mm. Vi formidler faglig information via guides, informationsfoldere, holder faglige oplæg og meget mere. Men vi vil ikke nøjes med at fortælle om mulighederne – vi vil vise dem. Ved at vise konkrete eksempler og formidle faglig information er vi med til at udbrede viden om hvordan alle på Amager kan leve mere bæredygtigt.

Samarbejde med lokaludvalgene på Amager

Der er en tæt forbindelse mellem det daglige arbejde i Miljøpunkt Amager og i lokaludvalgene på Amager. Miljøpunkt Amager understøtter så vidt muligt arbejdet i lokaludvalgene og giver input til lokaludvalgene i sager hvor Miljøpunkt Amager har særlig viden og kompetencer. Derudover har begge lokaludvalg en repræsentant i Miljøpunkt Amagers bestyrelse.

Doughnut økonomi på tværs af skala

Doughnut-modellen anvendes som et mindset for Miljøpunkt Amagers arbejde.
Illustration: Jacob Rask

Modellen, som er formet som en doughnut, integrerer to vigtige koncepter: De 9 planetære grænser, som er udviklet af Stockholm Resilience Centre, og det sociale fundament, der tager udgangspunkt i FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling.

Doughnut-modellens inderste cirkel omfatter det sociale fundament, som dækker over, hvad borgere har brug for til at trives og leve et værdigt liv fx behovet for mad, vand, bolig og indflydelse. De planetære grænser udgør doughnut-modellens ydre cirkel, og beskriver de klima- og miljømæssige begrænsninger, som klodens systemer opererer under. En overskridelse af de planetære grænser påvirker derfor klodens miljø og klima negativt.

Ifølge modellen skal et samfund tilstræbe at ligge mellem den inderste cirkel og den yderste cirkel også henvist til som 'et sikkert og retfærdigt handlerum', hvor samfundet kan eksistere i balance med Jordens klima og miljø.

I Miljøpunkt Amager vil vi gerne understøtte Københavns Kommunes arbejde med doughnut-modellen på lokalt plan. I miljøpunktet bruger vi doughnut-modellen som et mindset for at inspirere Amagerkanerne til at leve i overensstemmelse med de planetære grænser, og samtidig sikre fundamentale sociale behov.

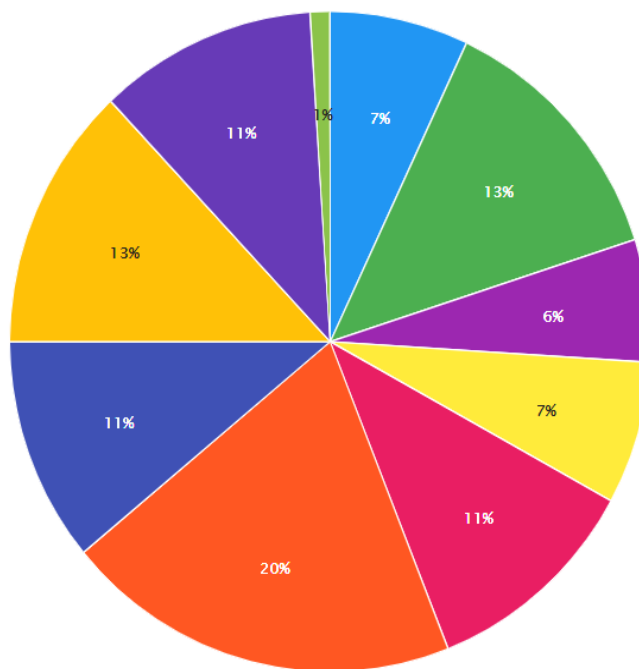
PROCES FOR GRØN HANDLEPLAN 2024-2027

I forbindelse med processen for den grønne handleplan er der blevet udarbejdet et spørgeskema, der er sendt ud via Amager Øst og Amager Vest Lokaludvalgs borgerpaneler, via nyhedsbreve og sociale medier, samt borgerinddragelse til arrangementer i begge bydele. I alt har 1839 borgere besvaret borgerpanelskemaet, og 217 har besvaret spørgeskemaet enten via Facebook eller nyhedsbrev. Derudover har miljøpunktet indsamlet input fra over 100 borgere til arrangementerne 'Sol over Sundby' og 'København picnic i Ørestad'. Vi har således totalt set været i dialog med mere end 2000 borgere i processen om at udvikle den grønne handleplan.

Det er tredje gang, at miljøpunktet benytter sig af borgerpanelet. Baggrunden for at bruge borgerpanelet er at komme bredere ud, og ikke kun at møde de borgere, der i forvejen kender os eller deltager til miljøpunktets arrangementer. Resultaterne viser, at det er lykkedes, idet 66 % af dem der har besvaret spørgeskemaet i begge bydele ikke kender til Miljøpunkt Amagers arbejde, og 52 % har nu tilmeldt sig miljøpunktets nyhedsbrev.

Formålet har været at få et indblik i borgernes holdning til hvilke indsatsområder de umiddelbart helst ser Miljøpunkt Amager arbejder med. Vi har også spurgt til hvordan borgerne foretrækker at få ny inspiration og viden om miljø og bæredygtighed, og om de kender til doughnut-modellen og de 9

planetære grænser. Som noget nyt har vi også spurgt om borgerne fremover kunne tænke sig at være praktiske hjælpere, at deltage i et fællesskab omkring et fagligt tema og være ambassadør for Miljøpunkt Amagers arbejde. Dette har vi fået overraskende god respons på, idet vi har fået mere end 500 interesselkendegivelser.

Figur 1: Resultaterne viser, at indsatsområderne grønt i byen, indsatser for bløde trafikanter og affaldshåndtering er i top tre af de indsatsområder, som de adspurgte helst ser Miljøpunkt Amager arbejder med. På en delt 4. plads kommer reparation og genbrug, grøn transport og mindre luftforurening.

Mad (klimavenlig mad, reduktion af madspild mm) Sortering og håndtering af affald Forbrug i hverdagen (fx tøj, elektronik, rejser mm)
Forbrug i boligen (energi, vand og varme) Reparation og genbrug Grønt i byen (biodiversitet, grønne byrum, regnvandshåndtering mm)
Transport (deleordninger, kollektiv transport) Indsatser for bløde trafikanter (cyklister og fodgængere) Mindre luftforurening (fx brændeovne og trafik) Andet

Indhold i Grøn Handleplan 2024-2027

Den grønne handleplan er opdelt tematisk i fire indsatsområder. Det er her den strategiske prioritering af miljøarbejdet foregår. Indenfor indsatsområderne gør Miljøpunkt Amager en særlig indsats for at skabe resultater og opmærksomhed om det lokale miljøarbejde. Det skal ses som en helhedsorienteret plan, hvor der sigtes på at skabe synergier mellem projekterne.

- Blå og grøn bynatur
- Grønne handlefællesskaber
- Ren luft
- Cirkulært hverdagsliv

Miljøpunkt Amager er projektejer og ansvarlig i udvikling og igangsætning af projekter, men perspektivet er gerne at projekterne på sigt kan blive selv bærende og leve videre uden Miljøpunkt Amagers direkte involvering. Dette kan for eksempel ske gennem etablering af grønne handlefællesskaber, selvstændige foreninger, nye selv bærende økonomiske organiseringer eller andre former for samarbejder med eksterne partnere.

Under hvert indsatsområde er der beskrevet konkrete prioriterede projekter med mål og succeskriterier. Miljøpunktet er opmærksom på at projekterne rammer forskellige målgrupper så vi kommer bredt ud. Nogle gange er det arrangementer for børnefamilier, pendlere, netværk for virksomheder, workshops for kreative sjæle og folk med grønne fingre.

Slåen (Prunus spinosa)
Foto: Canva

Illustration fra Canva

Miljøpunkt Amager har over årene opbygget særlige faglige kompetencer, som går på tværs af de forskellige projektområder eller ligger udenfor de prioriterede projektområder. Det er vigtigt at Miljøpunkt Amager vedligeholder sin indsigt og viden på flere specifikke fagområder samt holder sig opdateret på generelle tendenser inden for miljøområdet.

Faglig vejledning

Der er områder hvor Miljøpunkt Amager har særlig viden, kompetencer og netværk, og som det er vigtigt at holde fast i. Det handler både om områder, hvor mange henvendelser fra borgere, organisationer og virksomheder gør det relevant at have en faglig viden og lokalt kendskab og i forhold til at opdyrke nye og bæredygtige projekter til fordel for bydelene på Amager.

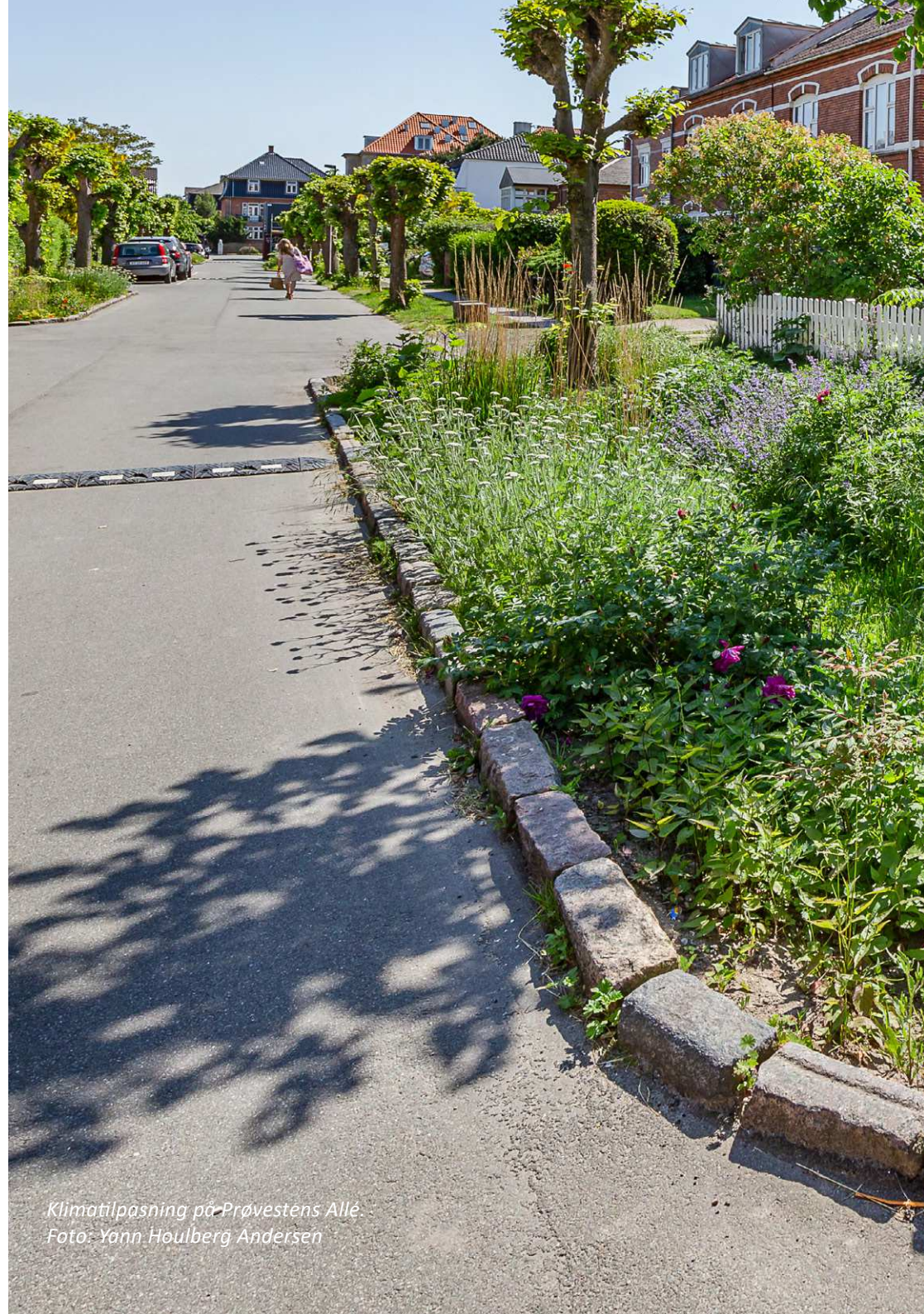
Den faglige vejledning vil i særlig grad være målrettet lokaludvalgene på Amager, hvor Miljøpunkt Amager vil kunne understøtte lokaludvalgene i udarbejdelse af høringssvar, deltage i arbejdsgruppemøder og aktiviteter med miljøfaglig viden og indhold. Det er også væsentligt, at Miljøpunkt Amager bidrager til lokaludvalgenes arbejde med bydelsplaner og lignende.

BLÅ OG GRØN BYNATUR

Amager er Københavns grønne ø. Den position skal underbygges og videreudvikles. Miljøpunkt Amager vil arbejde med at gøre byens rum grønnere og mere modstandsdygtige overfor klimaforandringer. Grønne åndehuller giver byen kvalitet og i de grønne områder skabes der samtidig levesteder for både dyr og planter. Træer, haver, grønne tage, facadebeplantninger og klimatilpasningsløsninger bidrager til at nedkøle byen, forsinke regnvandet til kloakken og optage forurenende partikler fra luften. Miljøpunktet vil understøtte Københavns Kommunes visioner for et grønnere København og den netop vedtagne Biodiversitetsstrategi 2022-2050. Samtidig ønsker Miljøpunktet at understøtte den blå bynatur på Amager. Det gøres ved at sætte fokus på naturkvaliteterne og biodiversiteten ved og i vandet. Indsatsen understøtter Københavns Kommunes indsats med et rent og bæredygtigt havneløb og Øresund.

Amager Fælled er et unikt naturareal i København. Med sin udstrækning og omfang af flora og fauna rummer fælleden en betydelig biodiversitet, som kan være med til at bidrage til Københavns Kommunes ønske om, at fremme biodiversiteten for borgerne i byen. Miljøpunkt Amager har fokus på de vigtige vilde naturkvaliteter som Amager Fælles rummer.

Prøvestenen Syd er et stort naturareal på Amager som længe har haft lukket adgang. Men med en stor indsats fra lokale kræfter blev det åbent for offentligheden i 2020 og har været åben lige siden. Der er også stiftet en lokal forening Prøvestenens Natur- og Fritidsforening som miljøpunktet samarbejder med. Miljøpunkt Amager har fokus på de vigtige vilde naturkvaliteter som området rummer.

*Klimatilpasning på Prøvestens Allé.
Foto: Yann Houlberg Andersen*

Indsatser under 'Blå og grøn bynatur'

Prioriteret projekt	Mål	Succeskriterier
Biodiversitet og grønne åndehuller 	Sætte fokus på biodiversitet i byen	To årlige ture/arrangementer Understøtte lokaludvalgenes bydelsplaner inden for biodiversitet og klimatilpasning
Prags Boulevard – et blomstrende fællesskab 	Omdanne et stykke af Prags Boulevard til en blomstereng og understøtte fællesskaber	To arrangementer i 2024. Afsluttes i 2024. Finansieret af Nordea-fonden
Amager Fælled 	Udbrede kendskab til Amager Fælled og dens unikke natur	To årlige guidede ture/workshops på Amager/Kalvebod Fælled
Amager Strand og Prøvestenen Syd 	Sætte fokus på naturkvaliteterne	To årlige guidede ture/oplæg
Spis din by 	Øge kendskab til naturen som spisekammer	Undervisning af to skoleklasser årligt i 2024 og 2025

insekthotel-workshop på Prags Boulevard
Foto: Miljøpunkt Amager

GRØNNE HANDLEFÆLLESSKABER

Vi ved, at Amagerkanere gerne vil være med til at drive den grønne omstilling fremad. Vi finder glæde ved at hjælpes ad med at reparere vores ting, samt dele værktøj, blomsterfrø og overskudsæbler med folk i vores lokalområde.

Der skal træffes mange valg i hverdagen, hvor det grønne valg kan komme til at virke uoverskuelig, diffus eller ukonkret. Men når vi skaber handling sammen i lokale grønne fællesskaber og opbygger relationer til hinanden, bliver det lettere at sætte en dialog og proces i gang, der kan skabe forandringer både i vores hverdag, lokalområdet, kommunen, og måske endda nationalt eller globalt.

Udfordringen er, at vi mangler fællesskaber, hvor det er muligt at mødes med andre, der har samme drømme om at gøre noget mere grønt, der hvor vi bor. Samtidigt har vi behov for viden om klimaindsatser, som gør det nemmere, sjovere og helt normalt at fremme praksisser, der har fokus på at genoprette og styrke vores økosystem, fx ved etablering af grønne, rekreative byrum, grønne fællesmiddage og deleordninger i boligforeningen for borgerne, eller transport af varer i ladcykel, minimering af emballage og affaldssortering i virksomheder. Miljøpunktet vil gerne være med til at facilitere og understøtte etableringen af grønne handlefællesskaber, så vi kan hjælpe hinanden med at forandre 'det vi plejer at gøre' til nye fælles løsninger, der er til gavn for klimaet.

Miljøpunktet holder årligt en større begivenhed i form af en festival eller konference, hvor der er mulighed for at komme i dybden med givne klima- og miljøspørgsmål, hente inspiration og opbygge netværk og fællesskaber.

Indsatser under 'Grønne handlefællesskaber'

Prioriteret projekt	Mål	Succeskriterier
Klimanetværk Amager 	Videndeling omkring grøn omstilling for virksomheder	To årlige netværksmøder
GoGreen Amager 	Videndeling omkring grøn omstilling for butikker	To årlige netværksmøder
DoughnutBio 	Videndeling om doughnut-modellen og dens praktiske anvendelse	Et årligt arrangement
Festival/konference 	Videndeling om miljø- og klimaspørgsmål	Et årligt arrangement

REN LUFT

København skal gå forrest i klimakampen. Den kommende Klimaplan 2035 skal gøre København klimapositiv, altså fjerne mere CO₂ end der udledes.

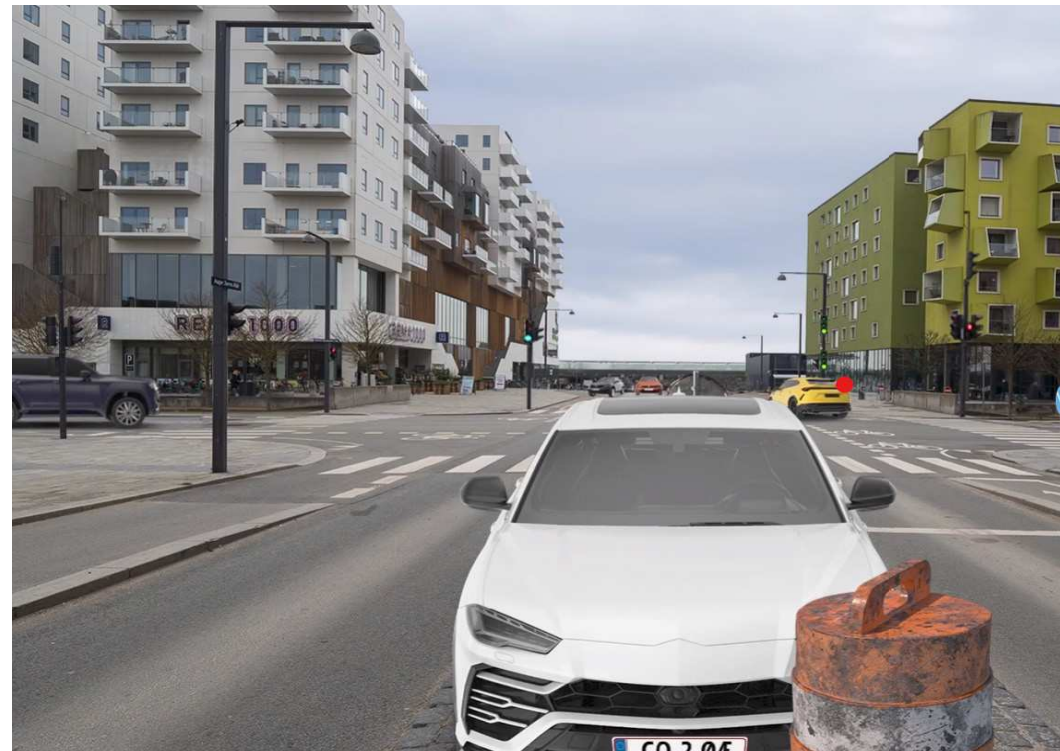
I Kommuneplanstrategi 2023 er der forsat fokus på forbedring af luftkvaliteten og fremme af de bæredygtige transportformer. Luften skal blive så ren, at borgernes sundhed ikke belastes. Luftforurening udgør et stort problem og hvert år dør ca. 550 københavnere for tidligt på grund af luftforurening.

Miljøpunkt Amager vil arbejde for at understøtte kommunens målsætning om at kørte personture i byen fordeles med mindst 1/3 på cykel, mindst 1/3 med kollektiv trafik og højst 1/3 med bil og at cykling udgør mindst halvdelen af turene til arbejde eller uddannelse. Derudover skal mindst 75 % af væksten i antal personture ske indenfor gang, cykling og kollektiv trafik.

København er en cykelby. Det er af stor positiv betydning for byens udvikling, at meget af trafikken foregår på cykel. Det skaber mindre støj, mindre luftforurening, mindre trængsel, færre alvorlige trafikulykker og bedre sundhed.

I 2021 var Miljøpunkt Amager tovholder for luftkvalitetsprojektet Thrive Zone Amager, hvor byrumsinstallationer i Ørestad og Havnestad blev testet i forhold til luftkvaliteten. Miljøpunkt Amager er nu med i EU Horizon 2020 projektet GREENGAGE, hvor vi vil arbejde videre med fokus på luftkvalitet.

Til højre ses stillbilleder af visuel utopi for Asger Jorns Allé lavet af Jan Kamensky til Københavnerpicnic i Ørestad. Video kan ses på [miljøpunktets hjemmeside](#).

Indsatser under 'Ren luft'

Prioriteret projekt	Mål	Succeskriterier
Cykeløen Amager 	Styrke cykelkulturen ved at opmuntre og inspirere til at cykle	Et cykelpitstop årligt
Mobilitet i hverdagen 	Inspirere til at benytte grønne transportformer og formidle viden om deleordninger mm.	Et årligt arrangement/udstilling/kampagne
Luftkvalitet på Amager 	Undersøge og få viden om luftforurening på Amager	Et årligt arrangement/udstilling/kampagne
GREENGAGE 	Undersøge og få viden om luftforurening	Borgerinddragelse i perioden 2023-2026. Finansieret af EU Horizon 2020

Frivillig i Repair Cafe Amager
Foto: Anders Bentzon

CIRKULÆRT HVERDAGSLIV

Danskerne bruger 24,5 kg nye materialer pr. person om året, hvilket er tre gange højere end det niveau, som estimeres for at være bæredygtigt (The Circularity Gap Report Denmark, 2023). Danmark har desuden en kedelig europamester titel i at generere mest affald pr. indbygger med hele 813 kg affald/året (Miljøstyrelsen 2020). Løsningerne skal findes i alle niveauer af samfundet, men en cirkulær livsstil er én af dem, fx ved at orientere sig efter cirkulære forbrugsmodeller baseret på genbrug, reparation, samt ombytning af tøj og husholdningsartikler, og generelt ved at købe færre produkter af bedre kvalitet.

I Miljøpunkt Amager understøtter vi desuden Københavns Kommunes ambitiøse arbejde med cirkulær økonomi på ressource- og affaldsområdet, ved at opfordre københavnere til at sortere mere affald og genbruge mere for herigennem at reducere CO₂-udledningen og mængden af affald.

I dette indsatsområde har vi desuden fokus på den praktiske dannelse ved at lære borgerne at reparere deres ting igennem handlefællesskaber, såsom Repair Cafe Amager. En del borgere mangler de grundlæggende færdigheder og materialer, der skal til for lappe bukser eller sy en knap i, men også til at vedligeholde deres ting, og dermed sikre en forlænget levetid af produkterne.

Repair Cafe Amager åbnede i 2022, og har foruden en høj succesrate i forhold til antallet af reparationer, en styrke ved at kunne sætte gang i samtalen omkring forbrug-og-smid-væk kulturen, kvaliteten af produkter og forbrugerrettigheder, samt normalisere reparation som den første handlemulighed, når ting går i stykker.

Indsatser under 'Cirkulært hverdagsliv'

Prioriteret projekt	Mål	Succeskriterier
Amager deler 	Opfordre til at lade eksisterende ting cirkulere flere gange og forlænge tings levetid	Udlån af grej fra Miljøpunkt Amager
Amager sorterer 	Opfordre og inspirere til affaldssortering	Et årligt arrangement/udstilling/kampagne
Amager reparerer 	Inspirere og vise hvordan man kan forlænge levetiden af ting og mindske forbrug	Seks årlige reparations-workshops igennem Repair Cafe Amager
Amager upcycler 	Understøtte forståelsen af affald som en ressource, ved at fokusere på muligheden for upcycling af materialer	Seks årlige sy-workshops igennem Plastikpose-frit Amager

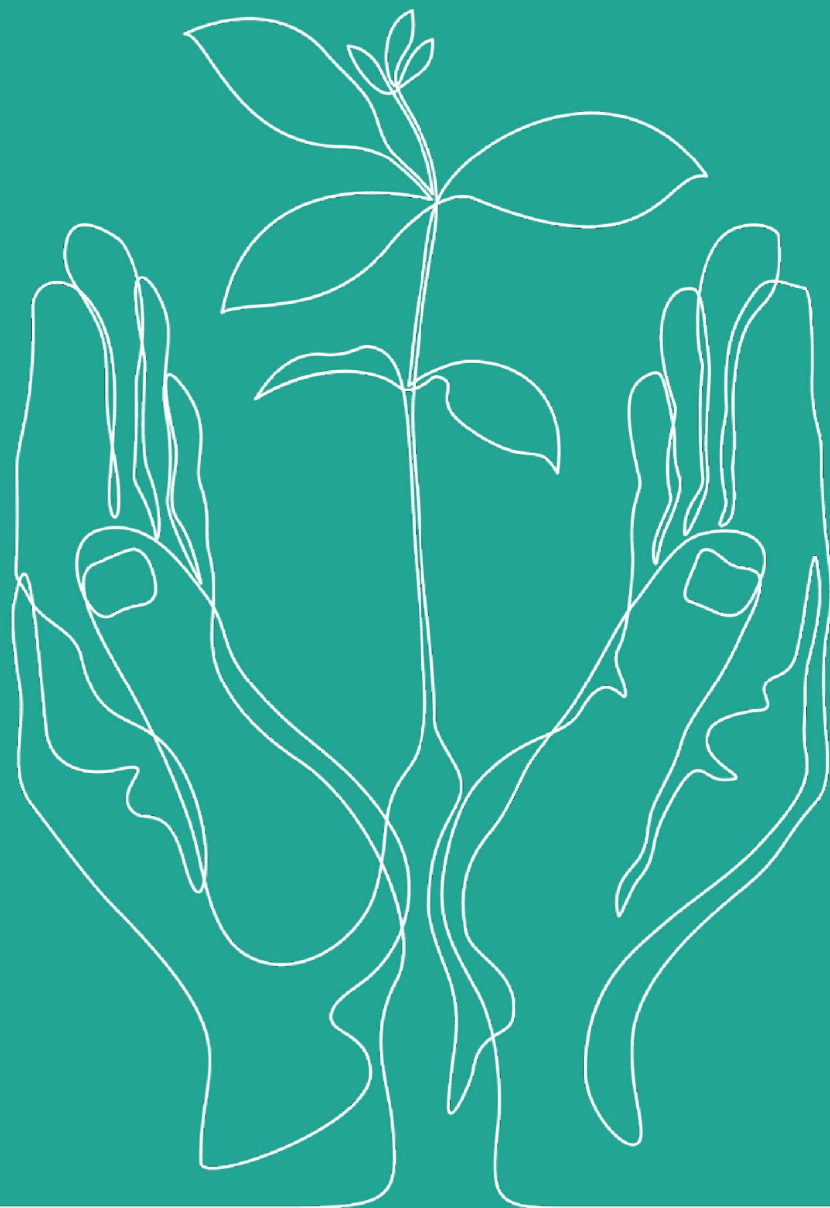
SPIREKASSEN

Udover de prioriterede indsatsområder vil miljøpunktet i det omfang det giver mening arbejde med enkeltstående aktiviteter og mindre projekter, der tematisk ligger udenfor de fire indsatsområder. Det har vi valgt placere i 'Spirekassen'.

Det kan blandt andet være projekter, som skal prøves af, inden der eventuelt afsættes flere midler, strategiske samarbejder, eller opsøgende miljøarbejde udenfor indsatsområderne med potentiale i forhold til fremtidige aktiviteter. Det kan også være sparring på lokale borgerhenvendelser som er med til at mobilisere borgere. Eller der kan vise sig nye muligheder i forhold til at søge eksterne støtte- og fondsmidler.

Derudover giver det fleksibilitet i forhold til at kunne gribe nye muligheder, der måtte opstå undervejs i planperioden.

Illustration fra Canva

TEAMET I MILJØPUNKT AMAGER

CENTERLEDER
Dorte Grastrup-Hansen

PROJEKTLEDER
Hodan Osman

PROJEKTLEDER
Celeste Elizabeth Arnold

PROJEKTLEDER
Caroline Emma Pedersen

STUDENTERMEDHJÆLPER
Clara Sophie Storm

BESTYRELSE

Lasse Rossen (Agendaforeningen)
Martin Einfeldt (Sundby Lokalråd)
Anders Lundsager (Københavns Kommune)
Trine Stausgaard Munk (Amager Øst Lokaludvalg)
Erhardt Franzen (Amager Vest Lokaludvalg)
Ane Iversen (Amager Butikkerne)